

Tre skjebnespørsmål

Dette nummeret av Ny Verden retter søkelyset mot tre spørsmål av betydning for vår fremtid:

- * Hvordan løse konflikter og skape samfunn i byer som i stadig sterkere grad preges av kulturelt og etnisk mangfold?
- * Hvordan fremme et samarbeid mellom de store religionene i kampen mot menneske- og miljøfiendtlige trekk i utviklingen?
- * Hvordan bidra til et oppgjør med fortiden som helbreder gamle sår og gjør slutt på etnisk eller nasjonalt fiendskap?

Det første spørsmålet tas opp i beretningen fra et seminar her i Oslo. Det fant sted i oktober under tittelen "Et flerkulturelt Norge - problem eller mulighet?", og omtales på neste spalte.

På side to og tre bringer vi sitater fra Dalai Lama, det britiske samveldets sjefsrabbiner, Muftien av Albania, presidenten for de sveitsiske protestantene og andre religiøse ledere som deltok i sommerens MRA-konferanse i Caux, Sveits. De er ydmyke nok til å erkjenne behovet for hverandres hjelp og visjonære nok til å se hva de kan utrette i fellesskap.

På side 5 møter vi japanere som tar et oppgjør med sitt lands rolle under krigen. Blant dem er en tidligere statsminister og den unge lederen for Japans Demokratiske Parti (JDP), som fikk 53 mandater ved parlamentsvalget den 20. oktober. Japanernes tendens til å feie fortiden under teppet holder nabolandenes mistillit i live. Vokser det nå frem en ekte erkjennelse av skyld?

Konfliktløsning, samarbeid og erkjennelse av skyld blir virkelighet når mennesker betaler en pris i sitt eget liv. Hva denne prisen kan bestå i, beskriver den engelske universitetslektoren Philip Boobbyer på side 4. Han sammenfatter også idéer og erfaringer som ligger til grunn for MRA og Caux-senterets virksomhet gjennom 50 år, et jubileum som ble feiret denne sommeren.

Hva har Caux betydd for deg?

I anledning av Caux's 50-årsjubileum i år, tok en sveitsisk og en amerikansk kvinne initiativet til et jubileumsfond for senterets drift og vedlikehold. Deres idé var at 5000 mennesker verden rundt skulle ta en andel å 1000 sveitserfranc (Nkr. 5.200,-). Hittil er det kommet inn 1,5 mill. sfr.

Året ut er det fremdeles anledning til å uttrykke takknemlighet for det Caux har betydd på en måte som sikrer den videre driften. Hver andel vil bli honorert med et originalt aksjebrev fra den gang hotellet ble bygget. Det er ingen ting i veien for at flere kan gå sammen om en andel. Bidrag kan sendes til MRA i Oslo, bankgiro nr. 6030.05.08831, merket "Jubileumsfond".

Et flerkulturelt Norge

"Vi må selv ta initiativ, vinne tillit og bygge broer til det norske samfunnet," sa innvandreren.

"Vi må lære å innrømme feil, slå ned på tilfeller av rasediskriminering og vinne befolkningens tillit," sa politimannen.

Begge sitat er fra et seminar i Moralsk Opprustnings hus i Oslo 11. oktober. Tema var: "Norge som flerkulturelt samfunn - problem eller mulighet?" Et 50-tall deltok, fra representanter for politi og myndigheter, skolen og sosialvesenet til Antirasistisk senter og innvandrere fra de forskjelligste kulturer og organisasjoner. Kirkens og Kommunal- og arbeidsdepartementets innvandrerkonsulenter var der. Det var også formannen i Islamsk Råd i Norge og lederen for Non Fighting Generation, en ikke-volds bevegelse blant ungdom.

Seminar-deltakere fra Leeds, Newcastle og København foran inngangen til MRA's hus i Oslo.

Gjester fra England og Danmark bidro til å sette norske problemer i et videre perspektiv. En politiinspektør fra Newcastle og lederen for de forebyggende tjenester i Oslo-politiet introduserte temaet: "Politiet i lokalsamfunnet - forebyggere og brobyggere?" En følelsesladet diskusjon fulgte. Lederen for Islamsk kultursenter i Danmark snakket om hvordan man kan bygge nettverk på tvers av forskjeller.

Hele 7 var kommet fra Leeds i England. Tre av dem var menn i 30-årene fra en bydel med hovedsakelig afrikansk-karibisk befolkning. En av dem, som hadde vært arbeidsløs i 10 år, berettet hvordan han og 13 andre hadde mobilisert penger og opplærings-krefter for selv å bygge sine egne hus på en tomt som kommunen hadde gitt dem. 12 hus står nå ferdig. De har gitt både bolig og selvrespekt til folk som hadde tilbragt mye av livet på gaten. Deres eksempel har inspirert folk i 25 andre engelske byer til å sette i gang liknende prosjekter.

Politieinspektøren fra England talte på politihuset i Oslo og til 50 avgangsstudenter på Politihøyskolen. De internasjonale gjestene bodde i norske hjem. Til deres 5 dager lange opphold hadde mange kokt måltider og gitt penger. En av Leeds-gruppen sa før de reiste: "Før trodde jeg at MRA var et elitearbeid. Nå vet jeg at det er for alminnelige mennesker."

Til felles innsats mot splittelses- og volds-

Gjennom 50 år har Caux vært møtested for ledere og legmenn fra alle de store verdensreligioner: Buddhistmunker fra Bangkok, lærde muslimer fra Al-Azhar universitet i Kairo, jødiske politikere fra Betlehem, brahminere og kasteløse fra New Delhi. De har utvekslet erfaringer med hverandre og med kristne av mange konfesjoner. Ettertrykket har ligget på verdier de har felles og på hjertets forvandling. Utfordringen for enhver har vært å begynne med seg selv, uansett tro eller status.

I kristne kretser, ikke minst i Norge, har dette vekket mistanke om at MRA driver med religionsblanding og synkretisme. Det er en misforståelse. Målet for møtene i Caux er ikke å utdeliggjøre eller bagatellisere forskjellene mellom religionene, men å mobilisere til felles innsats mot ødeleggelseskraftene i verden. Religion fremstår i mange land som en splittelsesfaktor. For religionens troverdighet er det avgjørende at den fremstår som en samarbeids- og fredsfaktor.

Gjennom Caux har det oppstått et nettverk av forbindelser på tvers av tradisjonelle skiller. Caux har en kapital av tillit som et sted hvor alle kan bidra med det de setter høyest. Dette er bakgrunnen for deltakelsen av så mange religiøse ledere under sommerens jubileum. De formidlet en felles overbevisning: Det må komme til en fordomsfri dialog og et konkret samarbeid mellom religionene hvis det neste århundre skal bli fredeligere enn det forrige.

I det følgende bringer vi utdrag fra noen av disse retningsvisende innleggene i Caux.

Dr. Jonathan Sacks, Det britiske samveldets øverste rabbiner:

"Gjennom 17-1800 år har kristne og jøder vært splittet av gjensidig mistillit og fiendskap. Det måtte en forferdelig tragedie til, kanskje den verste i sivilisasjonens historie, nemlig holocaust, for å bevege jøder og kristne til å søke et nytt forhold til hverandre. Gjennom dialog og forsøk på å forstå er et nytt forhold innledet. Det er et av de vakreste trekk i vårt århundre.

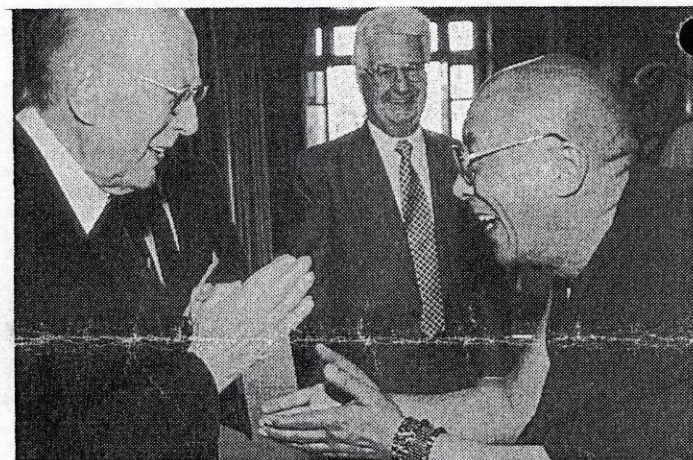
To ting forener oss. Den første er at vi vet hva det betyr å lide. Gud tar ikke parti når det gjelder å telle tårer. Den andre er at alle våre store trostradisjoner gir oss håp. Håp kan forandre verden. Jeg kommer fra et folk som er kommet tilbake til livet etter holocaust. Vi vet at tro, om den synes aldri så skjør og sårbar, er det sterkeste som finnes. Gud har gitt oss alt vi trenger for å bygge en bedre verden, og det er opp til oss å bli hans partnere og medarbeidere."

Rabbiner dr. Marc Gopin, professor i religionsvitenskap og konfliktløsning, George Mason universitet, Washington DC:

"Den åndelige oppdagelse av mennesker som hører til andre religioner, er det 21. århundres største utfordring. Noen kommer til å oppleve dette som en trussel mot egen identitet. Andre vil oppleve det som en fullending av egen identitet - som en oppdagelse av slektninger en ikke visste om og deres verden. Mahatma Gandhi sa at den som søker sannheten må være mere ydmyk enn støvet. Det er nøkkelen til å oppdage andre, og til å skape fred."

Dr. Hermann Josef Spital, katolsk biskop av Trier og president av Pax Christi i Tyskland:

"Ikke å være forutinntatt er fremtidens utfordring. Vi må akseptere hverandre. Hvert menneske trenger en klar og personlig religiøs eller filosofisk basis, men vi kan bare komme i et skapende forhold til den annen hvis vi vet at vi ikke har monopol på sannheten."

Dalai Lama og kardinal Franz König fra Wien møtes i Caux. I bakgrunnen Heinrich Rusterholz, lederen for de protestantiske kirker i Sveits.

Dalai Lama, Tibets åndelige leder:

"Dette har vært et krigens og blodsutgydelsens århundre. Det neste må bli dialogens århundre. Først og fremst gjelder det å ha et varmt hjerte - enten man har en religiøs tro eller ikke. Vi må ta vare på hverandre og på vår klode. Dialogen mellom de store religioner må utdypes gjennom møter på forskjellige plan: Teologer av alle trosretninger må komme sammen. Legfolk må utveksle erfaringer om hva det betyr å leve sin tro, og møtes til bønn og meditasjon på de forskjellige tradisjoners hellige steder. Religiøse ledere må samles, som paven gjorde det i Assisi. Konferansesenteret i Caux kan tjene som møtested for å føre denne prosessen videre."

Presten Heinrich Rusterholz, president i forbundet av evangelisk-protestantiske kirker i Sveits:

"Godt og ondt ligger nær inntil hverandre. Kristne har hatt både en god og en dårlig innflytelse på verden. Nå gjelder det å samarbeide med mennesker fra andre religioner og alle av god vilje i den gjensidige forståelses ånd. Det er livsviktig for oss å komme i en dypere dialog med Islam. Ellers vil vi ikke være i stand til å møte vår tids behov."

kreftene?

Rajmohan Gandhi, professor ved Institutt for politisk forskning, New Delhi:

"Jeg ble født som hindu av hindu foreldre og er fremdeles hindu. Det er velkjent at min bestefar, Mahatma Gandhi, av mange muslimer ble ansett for å være for meget hindu. Men han ble drept av hindu-ekstremister som anså ham for å være for generøs overfor muslimene.

Som 12-åring overhørte jeg at min far ba en nær muslimsk venn om tilgivelse for at han ikke hadde kunnet hindre voldsbruk mot noen av vennens medarbeidere.

Min morfar var Indias general-guvernør. Da vi en dag diskuterte en venns sykdom, sa han: "Dere skulle spørre Mubarak om å be." Mubarak var vår muslimske sjåfør. Dette var uttrykk for den respekten som mange hinduer har for muslimenes oppriktige Guds-tro.

Mitt bilde av min egen og Indias fortid er ufullstendig uten Islam og muslimene. Uten dem er jeg ikke meg selv. En slik sammenfletting av kulturer med de smerter og gleder den har ført med seg, har de fleste deler av verden til felles."

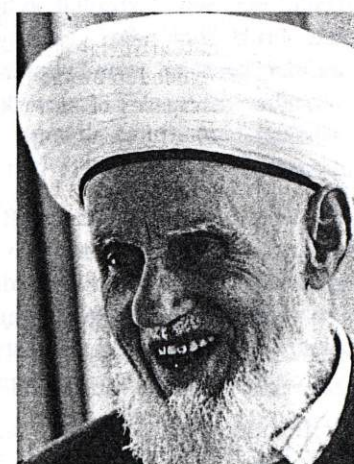
Emiren av Kano, Alhaji Ado Bayero, Nigeria:

"Igjen har jeg måttet ty til Frank Buchmans ord om at Allah i krisetider viser løsninger til dem som søker hans vilje og adlyder. Dette stemmer. Det er et budskap som er relevant for muslimer og kristne overalt. For å spre dette har jeg arbeidet nært sammen med den anglikanske biskopen av Lagos, Seth I. Kale.

Etter at religiøse fanatikere i 1987 prøvde å sette hele Nigeria i lys lue ved å brenne kirker og moskeer i forskjellige byer, reiste biskop Kale de 1100 kilometrene fra Lagos til Kano for å slutte seg til oss i en MRA-aksjon. Sammen proklamerte vi for massene av vårt folk at Moralsk Opprustnings filosofi og praksis ga oss et felles grunnlag for å bygge en forenet nasjon."

Mufti Sabri Koci, muslimenes øverste leder i Albania, som satt 21 år i kommunistenes fengsel:

"I Islam, i religionen i det hele tatt, blir handling satt enda mer pris på enn tilbedelse. Gode handlinger gir liv til menneskeheten. Caux kommer jeg aldri til å glemme. Her har jeg møtt en stor familie hvor alle er likeverdige, ingen setter seg over andre og alle samarbeider for å gjøre noe godt for menneskeheten. Ikke noe annet sted har jeg møtt en slik hengivenhet."

Norsk i Caux

Den sveitsiske parlamentspresidenten var på plass. Regjeringens kansler og 17 ambassadører var på plass. 600 mennesker fra alle verdensdelar var på plass.

Det var også en 20 meter lang buffet i den store spisesalen i Caux. Midt på den tronet dagens hovedrett: Norsk laks garnert etter alle kokekunstens regler. I tillegg til den årlige gaven på 800 kg. torsk, hadde norske givere sendt med laks som en gratulasjon til 50-års jubilaranten Caux. (I over 20 år har norske MRA-venner samlet inn penger og sendt et slikt kvantum fisk som gave til Caux.)

Bak kulissene, eller inne på kjøkkenet, styrte Helga Landmark fra Oslo matlagingen med fast hånd; som så ofte ellers i løpet av den 8 uker lange jubileumskonferansen.

Jubiléets begynnelse ble markert ved åpningen av Caux expo den 29. juni. Direktøren i Montreux-Oberland jernbaner klippet over det røde båndet, og inn i den ca 400 kvadratmeter store utstillingen strømmet gjester fra fjern og nær. Gjennom tekst, bilder, gjenstander, data og video forteller den historien om det gamle hotellet som ble et åndelig og ideologisk kraftsentrum. Utstillingens designer, Camilla W. Nelson fra Oslo, og hennes kolleger ble hedret med blomsterbuketter. De hadde arbeidet i over et år med forberedelsene. Konseptet var blitt til i kjelleren i MRA's hus i Oslo. Utstillingen blir i fremtiden åpen året rundt for besøkende.

Den norske gruppen var på 42 under åpningsdagene. Mange av dem gjorde en solid innsats i arbeidsteamene. 3 pensjonerte kvinner rengjorde rom og redde opp et ukjent antall senger for de nyankomne. Lærerstudenten fra Oslo var en hjørnesteinen i ett av serveringsskiftene i tre uker. En prest arbeidet i blomsterbedene som leverer blomster til rommene i det store hotellet.

Heidi von Weltzien Höivik, som er ansvarlig for etikkundervisningen på Handelshøyskolen BI i Oslo, var eneste norske deltaker i Caux Round Table (CRT), rundebordskonferansen mellom næringslivsledere fra Japan, USA og Europa.

Dr. med. vet. Anton Skulberg, tidligere undervisningsminister, deltok i et panel om Europas forhold til u-landene. "Vi har tatt det for gitt at den beste måten å hjelpe u-landene på er å gjøre deres samfunn til kopier av våre egne," sa han. "Men den vestlige oppfatning av økonomi og handel kan ikke uten videre overføres. I den sammenheng kan MRA ha en viktig rolle å spille. Det opplevde jeg i forbindelse med et hjelpeprosjekt i Albania. Å inspirere politikere i de rike land til å hjelpe på en riktig måte, er en krevende og vanskelig oppgave. Derfor er det viktig å lytte til Gud og motta inspirasjon som et grunnlag for initiativ og beslutninger."

Hva Caux står for

Fra et foredrag av Philip Boobyer, en ung dosent i russisk historie ved Kent universitet, England, under jubileumskonferansen:

Winston Churchill beskrev en gang Russland som en hemmelighet svøpt i et mysterium innpakket i en gåte. Noen av dere har kanskje liknende følelser overfor Caux: Man setter pris på det, men vet ikke riktig hva det er.

Caux bærer bud om håp. "Hvem kunne tro at min sjel kunne gjenvinne sin friskhet?" skrev den engelske dikteren George Herbert. Absolutte moralnormer vektlegges i Caux som et ideal, men også som en sunn måte å leve på: * Ærlighet - en ledestjerne og en beskyttelse i livet. * Renhet - gleden som ligger i rene motiver og et rent sinn. * Uselvishet - frihet fra selvopptatthet. * Kjærlighet - livets mening og hensikt.

Kardinal Newman skrev: "Selv om din tro er en intellektuell slutning, blir troens karakter et resultat av dine moralske valg." Valgene bestemmer ditt syn på verden. I Caux forkynnes det: Se ditt liv i lys av disse normene og bring i orden det du har gjort galt, så langt det lar seg gjøre og i ydmykhet.

Strek over ego

Frank Buchman (mannen som startet MRA) kalte denne frigjørende opplevelsen for "en opplevelse av korset". Til mennesker uten kristen bakgrunn sa Buchman ofte at det betydde at hans ego (på engelsk I) ble krysset ut. Han fant at dette ikke virket ekskluderende, men snarere var en bro til mennesker med en annen tro. Dette er grunnen, tror jeg, til at kristne kan finne Kristus i Caux og ikke-kristne noe som rører ved strenger i deres egen tradisjon og erfaring.

Kristne tenkerne som hadde stor innflytelse på Buchman, la vekt på at det avgjørende ikke var egne anstrengelser, men den Hellige Ånds kraft. Til tross for et høyt aktivitetsnivå, fant Buchman på et tidspunkt at hans arbeid som studentprest bar lite frukt. En venn foreslo at han skulle begynne dagen med "en stille stund" - en tid i bønn da hans egne planer kunne legges til side så han kunne åpne seg for Guds ånd og søke hans vilje uten stress. Denne stille stunden er blitt et sentralt trekk i hva Caux står for.

Den er viktig også i et videre perspektiv. Å lete etter Guds vilje dreier seg om noe langt mer enn mine egne saker. Fredsstifterens rolle er å skape en ånd mellom partene som gjør forsoning mulig. Korrupte mennesker undergraver gode institusjoner. Vi i Caux tror at korrupte mennesker kan forvandles og gale institusjoner forandres. Det etiske drama i alles liv påvirker skoler, bedrifter, parlamenter, til og med fotballag! Hvordan vi lever påvirker våre samfunn.

Utgangspunktet for Caux er at hele skaperverket henger sammen som en enhet. Den muslimske mystikeren al-Hallaj sa det slik: "Å vite er ikke bare å se ting, men å se hvordan de har sin rot i det Absolutte." Alt er en del av Guds skapning. Vi har alle en del i denne skapelsesprosessen, en del i å "fornye jordens ansikt", som paven kalte det. Vi kan begynne der vi nå befinner oss.

Cola-generasjonen X

Av Paal Andrew Hermansen, student ved lærerhøgskolen i Oslo og medarbeider i "Oslostudenten", månedsbladet for høgskolestudentene i Oslo.

MRA's største utfordring er etter mitt syn å samle seg om et fundament som er tilpasset vår tid. Det kan starte med et forsøk på å avklare det moderne menneskes situasjon.

Grunnleggende spørsmål er blitt stilt ved vår felles kristne kulturarv. Reaksjonen uttrykker seg klart i 68-opprøret. Alt ble relativisert, snudd på hodet (frihet uten grenser), de grunnleggende absolutter oppløst, de gamle sannhetskriteriene knust. Opprørets barn har vokst opp og fått innflytelse på andre barn. Sammen er de "Cola"-generasjonen X.

Å realisere seg selv betyr å la en skjor og drektig plante vokse i pakt med egne gener i fruktbar jord. Men betyr det ikke også å holde forbindelsen med våre forfedres kulturelle kilder og de historiske erfaringer som de brente seg på?

Når man forteller barnet hva det skal tro, kan det motreagere og miste adgangen til kulturarven. Mange skyr kristen kultur og forbinder den med pietisme, tvang og kvalmende autoritet. Men barnet må finne sin egen sannhet med basis i forfedrenes erfaring. Dalai Lama gir unge det råd at når de ønsker å finne sin tro, kan de ta utgangspunkt i forfedrenes og utifra dette finne sin egen.

I sommer var det i lærerskolemiljøet en het debatt om kvaliteten på lærerutdannelsen. Mange studenter mangler almenkunnskaper før de kommer inn på studiet, tildels fordi de står fremmedgjort overfor sin kulturarv. De kan ikke gjøre noe annet enn å pugge noe de snart glemmer: De kan ikke identifisere seg med stoffet.

Generasjon X

Afro-amerikaneren ble frarøvet sin kultur. Den hvite ga sin frivillig ifra seg. Generasjon X famler på flukt i blinde, og søker i en materie den ikke finner hold i. Kultur kan være mye, men dens betydning ligger i identifisering.

Men mennesket trenger fundament. Fundamentet finnes i de fire absolutter: uselvishet, åpenhet, tro og renhet. Bare stilt ovenfor seg selv i absolutt ærlighet kan det vokse og bære frukt. Frukt som neste generasjon kan få. I et demokratisk samfunn som er multikulturelt, må vi alle leve tett på hverandre, selv om min tro ikke er din tro. Aller helst i fellesskap. De fire absolutter kan gi dette spillerom av toleranse.

De som har vært med i MRA i oppimot 50 år har sin motivasjon. En yngre generasjon søker sin. Valget må ydmykt legges i de unges hender som ydmykt kan finne sin drivkraft i absoluttene. Men dette forutsetter frihet. En påtvunget sannhet kan splitte sinnet, istedenfor utvikle seg til noe individuelt, trygt og helt. Kan en syntese finnes ved samtale?

For fremtiden kan MRA vise seg å ha utspilt sin rolle. Eller kanskje tvert imot. Jeg opplever at det er svært mange som kan ha mye å tilføre bevegelsen som nettopp ser etter et slikt fristed for å finne seg selv. Men først må man rydde vei.

Japanske lederes oppgjør med fortiden

Harde beskyldninger blir rettet mot Japan for ikke å ha tatt et oppgjør med fortiden. 51 år etter annen verdenskrig har Japans regjering ennå ikke innrømmet noe ansvar, men tvert imot "søkt å trivialisere eller endog forherlige landets rolle under krigen," skriver Liao Ran i Morgenbladet 16/8-96. Liao Ran tar feil. Under en rundreise i Asia og Australia ba statsminister Nobusuke Kishi allerede i 1957 om unnskyldning for Japans forbrytelser under krigen. Keiseren og senere statsministere har gjentatt disse unnskyldningene.

Men Liao Ran har også rett. Bortforklaringer fra andre japanske politikere har igjen og igjen undergravet de offisielle unnskyldningenes troverdighet. Undervisningsministeriet har motsatt seg en revisjon av japanske historiebøker. Og de japanske regjeringene har vært gjerrige med kompensasjonen til krigsofrene i andre land.

Japans tidligere statsminister Tsutomu Hata (t.v.) og partileder Yukio Hatoyama fra Japans Demokratiske parti (t.h.) i Caux med andre japanske deltakere.

På denne bakgrunnen var det et historisk møte med 40 japanere i seminaret "Forsoning på dagsordenen" i Caux i midten av august. I den japanske gruppen var tre parlamentsmedlemmer, blant dem Tsutomu Hata, japansk statsminister til 1994. Hata snakket om de "ubesknelige lidelser som Japan hadde påført andre og den manglende vilje til å etterforske fortiden og yte erstatning". Han hadde to konkrete forslag: 1. At politikere, fagbevegelse, næringslivsledere, media og frivillige organisasjoner lanserer en bred bevegelse for å fremme realisme om fortiden. 2. At historikere fra forskjellige land samles for å utarbeide nye skolebøker.

Denne siste tanken ble tatt opp av den unge lederen for Japans Demokratiske parti, Yukio Hatoyama, som også er medlem av parlamentet. Han foreslo i tillegg at politikere fra forskjellige land skulle samles til et rundebordsmøte i Caux på basis av de felles åndelige og moralske verdier.

Ærlig analyse

Dypest av alle pløyet nok Masahide Shibusawa, rektor for et tradisjonsrikt college i Tokyo. Han er også ansvarlig for MRA-senteret i Odawara, Japan. Han beskrev hvordan Japan helt siden 1870-årene satset alt på ta igjen Vesten: "Det var et dristig mål for et lite øyland i periferien av det kolossale asiatiske kontinent, og utviklet seg etter hvert til en slags tvangsforestilling.

Japan så opp til Vesten og ned på Asia. Ett resultat var at Japan hensynsløst kunne utbytte sine naboer uten å føle seg skyldig. Denne holdningen ble forsterket ved Vestens koloniseringsdømme. Ikke-hvite ble behandlet som annen classes borgere og tvunget til å leve under økonomisk og politisk diktat fra Vesten.

Japans holdninger begynner nå å vike for en realistisk forståelse. Det er ikke lenger tabu å snakke om krigsforbrytelser som Nanking-massakren eller at kvinner ble tvunget til å tjene som prostituerte for japanske soldater. Flertallet av det japanske folk var hjertens enige da statsminister Hashimoto nylig ba koreanerne om tilgivelse. Muligheten for at japanerne skal forliket med sin fortid er styrket.

Samtidig kan man ikke vente ekte moralsk anger fra unge japanere for forbrytelser som ble begått for over 50 år siden. Noe kan gjøres på det politiske plan, men unnskyldninger som er så spontane og dyptfølte at de følelsesmessig tilfredsstiller krigsofrene i andre land, er sjeldne.

Ved siden av Japan bærer mange nasjoner en byrde av skyld eller bitterhet inn i neste århundre. Det er derfor viktig å hjelpe folkene til å legge fortiden bak seg og begynne på nytt. I lys av hva som hittil er oppnådd, synes Moralsk Opprustning å ha enestående forutsetninger for å bidra til dette." JJW

Clinton og Boutros-Ghali

Blant hilsenene til Caux's 50-årsjubiléum var følgende:

USA's president Bill Clinton:

Siden de dramatiske møter mellom franskmenn og tyskere i Mountain House, Caux, etter annen verdenskrig, har forsonings-prosessene i Caux vært en stadig inspirasjonskilde og et vesentlig bidrag til en fredeligere og mere stabil verden.

FN's generalsekretær Boutros Boutros-Ghali:

Å trygge freden etter en konflikt er vår tids største og vanskeligste oppgave. Burundi står overfor en slik utfordring: Sluttstrek må settes for en bitter arv av gjengjeldelse og mistillit. Caux's rolle etter annen verdenskrig er et inspirerende eksempel på at forsoning alltid er mulig, og et vitnesbyrd om hva som kan oppnås hvis vi har mot og vilje til å forsøke.

Tysklands forbundskansler Helmut Kohl:

Øket europeisk integrasjon og slutten på Øst-Vest konflikten har ikke gjort Caux's arbeid mindre betydningsfullt. På grunn av Caux's store bidrag til forsoning etter krigen, er det spesielt viktig for oss tyskere å markere Caux's jubiléum.

President i Det Internasjonale Røde Kors (ICRC), Cornelio Sommaruga:

Militære stryrker eller høytidelige avtaler alene kan ikke skape fred. Fred krever forsoning, og forsoning krever mot og radikalt forandre holdninger. Det Internasjonale Røde Kors har fulgt Moralsk Opprustnings store arbeid med respekt og beundring.

Albanias ansikter

En gammel mann sitter i trappeoppgangen. Et smil i et fint ansikt, i kontrast til mistrøstige omgivelser. Blokker med trange leiligheter har ikke fått mye vedlikehold. Den gamle mannen heter Kadri og er 84 år. Han var mot slutten av andre verdenskrig offiser i Enver Hoxhas geriljahær for å befri Albania. Etter at kommunistene vant og Hoxha ble diktator, våget Kadri å kritisere diktatoren. Det beseglet hans livsskjebne. Seksten år i fengsel, mange av dem i enecelle. Deretter ble han forvist til en landsby hvor han måtte melde seg to ganger daglig hos politiet. Det varte i 29 år. Hvordan kan denne mannen likevel formidle en slik indre frihet og fred?

En fransiskaner, pater Pllumi, tar oss imot i sin kirke. De markerte ansiktstrekkene taler sitt tydelige språk. 26 år i fengsel har ikke tatt knekken på hans nestekjærlighet. Kanskje tvert imot. Kort tid etter at han ble sluppet fri, banket en mann på hos ham: "Husker du meg? Jeg var en av fangevokterne som mishandlet deg for tyve år siden. Kan du tilgi meg?"

Jeg besøkte Albania i slutten av mai. Studenter som har deltatt på MRA's konferanser i Caux, hjalp med program og oversettelse. En halvtimes intervju om MRA ble sendt på radioen for hele landet. Vi møtte representanter for den ortodokse og katolske kirken og muslimene. En av dem var muslimenes øverste leder i Albania, Mufti Sabri Koci, som senere kom til Caux. De forskjellige religiøse gruppene har en ting felles i Albania. De ble alle forfulgt av diktaturet. Nå forsøker deres ledere å samarbeide og vise respekt for hverandres tro. Den katolske erkebiskopen Ivan Dias sa til oss: "Albania er et nedbrutt menneske på Europas dørstokk. Vi må være den gode samaritan som gjør alt vi kan for å løfte ham opp."

Å høre om 45 års brutalt diktatur, utspekulert i detaljer for å bryte ned menneskeverd og individualitet, gjorde et usigelig inntrykk. Tårer kom lettere enn ord i møte med mennesker som har tilbragt 20, 30, 40 år i fangenskap. Jeg måtte spørre meg selv: Har jeg skjont noe som helst av hva frihet er, hva et meningsfylt liv er? Jeg har vært vant til å tenke ut og søke etter de oppgaver jeg vil satse på i livet. Jeg har kunnet velge. Disse menneskene hadde ikke noe valg. De ble bare kastet i et fangehull. Jo, de tok et avgjørende valg: Å være tro mot sin samvittighet.

Midt i enhver elendighet ser det ut til at Gud lar noen blomster vokse fram så sterke og vakre at de viser hva livet dreier seg om. Friheten kan beskrives med ord, med bilder. For meg i Albania ble friheten til ansikter. Først og fremst ansiktene til en fransiskanerprest og en gammel mann i utkanten av Tirana.

Bjørn Ole Austad

Tillit rundt Østersjøen?

Resultatet av over 50 års russisk okkupasjon av Baltikum ser vi nå i balternes ønske om nærmere tilknytning til Vest-Europa. Hatet og bitterheten som okkupasjonen skapte, sammen med frykten for ny undertrykkelse, er en farlig grobunn for konflikter mellom baltere og den store russiske befolkning i de baltiske land. I Østersjølandet Polen er det likeledes et sterkt ønske om å bli en del av Vesten og beskyttet mot østlig dominans.

Et håp om å unngå konflikter opplever vi når vi møter mennesker fra disse landene som innser at hat, bitterhet og frykt må vike for forsoning og samarbeid. Seminaret i Caux i månedskiftet juli-august hadde nettopp "Samarbeid og tillit omkring Østersjøen" som tema. 23 fra Baltikum, Polen, Russland og de nordiske land deltok. Fra Baltikum møtte både baltere og russere. Seminaret var en videreføring av tidligere seminarer med tilsvarende temaer i Stockholm, København og St. Petersburg.

I de praktfulle omgivelsene i Caux med fjelltur og Montreux-besøk ble vi etterhvert godt kjent med hverandre. Vi hadde god tid til samtaler og stillhet, og vi følte at dette Caux-seminaret resulterte i et ekte vennskap mellom flere av oss. Møter med sentrale personer som har arbeidet med konfliktløsning i andre land, bl.a. Rajmohan Gandhi fra New Delhi om forholdet mellom India og Pakistan, og Peter Hannon om konflikten i Nord-Irland, var viktige bidrag til forståelsen av forsoning.

Østersjøseminaret i Caux har inspirert flere av deltakerne til videre innsats. Viacheslav Igrunov, medlem av det russiske DUMA, vil samle russiske og baltiske politikere "in the spirit of Caux".

Dr. Ilya Grits, dekan ved St. Philaret Moscow Orthodox Christian School for advanced studies, holder morgenandakter om Caux i en radiokanal som dekker et område med 26 millioner russere.

Neste Baltikum-seminar er foreslått lagt til Estland, representert ved bl.a. Aleksij Semjonov, leder av det russiske partiet i Tallin.

Herman Qvam

Russisk pianist i Sverige

Den russiske pianisten Viktor Rjabtjikov, som ga flere konserter i Caux i sommer, har i september og oktober gjestet Sverige. Han har spilt i Malmø, Stockholm og forskjellige steder i Värmland. MRA i Sverige var med på å legge opp hans program.

NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.

UTGIVER: Moralsk Opprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.

Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Postgiro 0804.5125794. Bankgiro 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.